

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงครามนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการเก็บข้อมูลภาคสนามจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการเรือ ที่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว นอกจากนี้มีการเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องจากกิจกรรมดังกล่าว คือ ชาวบ้านริมคลอง/แม่น้ำที่ได้รับผลกระทบด้านลบ รวมทั้งหน่วยราชการและผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำการศึกษานี้ เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์และครบมุมมอง งานศึกษานี้จำทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา และผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย โดยใช้แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและเศรษฐศาสตร์สาธารณะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืนของชุมชน

โดยการศึกษานี้มีกิจกรรมและวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) วิธีดำเนินการจะเริ่มจากการรวบรวมข้อมูล เอกสาร ตำรา และบทความต่างๆ เพื่อศึกษาแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในและต่างประเทศ และผลกระทบภายนอกด้านลบจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว

2) ศึกษาความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ในระยะที่ผ่านมา อาทิ การขยายตัวของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนทั้งด้านบวกและด้านลบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวดังกล่าวและการขยายตัวของเมืองความพยายามในการแก้ปัญหาของชุมชนในระยะที่ผ่านมา

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยจะสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา เช่น ผู้นำชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีประสบการณ์และเห็นการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว การขยายตัวของเมือง และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งสัมภาษณ์หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

4) จัดการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) กับคนขับเรือท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยที่เป็นผู้มีส่วนในการสร้างผลกระทบภายนอก เพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการเรือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้จะจัดการประชุมกลุ่มย่อยกับชาวบ้านริมคลอง/แม่น้ำที่ได้รับความเดือดร้อน/ผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

5) การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม (questionnaire) กับนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว และมีส่วนในการก่อผลกระทบภายนอกเช่นเดียวกัน เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมในการมาเที่ยว อ.อัมพวา และความยินดีที่จะจ่ายชดเชยให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย

6) จัดทำผลการศึกษา จากการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทั้งหมด ทั้งในส่วนของข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลภาคสนามที่ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย

7) สรุปผลการศึกษาและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับวิธีการศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวานี้ มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ประชากร

โดยประชากรในพื้นที่ที่ทำการศึกษาคือ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย ประกอบด้วย 4 ฝ่าย ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำอัมพวา
2. ผู้ประกอบการเรือและคนขับเรือนำเที่ยว
3. ชาวบ้านริมคลอง/แม่น้ำที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ
4. ผู้นำชุมชน/องค์กรพัฒนาชุมชน/ส่วนงานราชการ

สำหรับจำนวนประชากรในการศึกษานี้ แสดงได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา พ.ศ. 2560

ประชากร	จำนวน
นักท่องเที่ยว* (ล้านคน)	1.5
ผู้ประกอบการเรือ (ราย)	20
จำนวนเรือนำเที่ยว (ลำ)	300
บ้านเรือนริมคลอง (หลัง)	200

ที่มา: จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม (เป็นข้อมูลโดยประมาณ)

* ข้อมูลจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นักท่องเที่ยว
จ.สมุทรสงคราม พ.ศ.2558

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกพื้นที่ตลาดน้ำอัมพวา เนื่องจากเป็นบริเวณที่นักท่องเที่ยวมาลงเรือเพื่อเที่ยวชมหิ่งห้อย และมีผู้ประกอบการให้บริการเรือนำเที่ยวกระจายตัวอยู่ทั่วไปบริเวณสองฝั่งของคลองอัมพวาภายในตลาดน้ำ นอกจากนี้การเก็บข้อมูลกับชาวบ้านริมคลองที่ได้รับผลกระทบนั้น จะเลือกชาวบ้านที่อาศัยริมคลอง/แม่น้ำบริเวณที่เรือนำเที่ยวชมหิ่งห้อยแล่นผ่านเป็นวงกลมโดยออกจากท่าเรือที่ตลาดน้ำอัมพวาผ่านคลองวัดจุฬามณี-คลองผีหลอก-แม่น้ำ

แม่กลอง-คลองอัมพวาและกลับเข้าสู่ตลาดน้ำที่เป็นต้นทาง เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเที่ยวชมหิ่งห้อย สำหรับส่วนราชการเลือกสัมภาษณ์กับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา เทศบาลตำบลอัมพวา เป็นต้น

สำหรับการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวโดยแบบสอบถามนั้น จะใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยถือว่าทุกๆ หน่วยหรือทุกๆ คนในกลุ่มประชากรทั้งหมดมีโอกาสที่จะถูกเลือกเท่าๆ กัน โดยเป็นการเลือกแบบบังเอิญ เนื่องจากไม่ต้องการเฉพาะเจาะจงนักท่องเที่ยวว่าเป็นใครมาจากไหน หรือมีคุณสมบัติใด แต่ต้องการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ถูกเลือก ในวันที่ทำการเก็บข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อยนั้น จะเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากต้องผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

สำหรับจำนวนตัวอย่างของนักท่องเที่ยว จะเลือกการคำนวณขนาดตัวอย่างตามวิธีของ Taro Yamane (Yamane, 1967) และใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

แทนค่าจะได้

$$n = \frac{1,500,000}{1 + 1,500,000 (0.05)^2}$$

$$= \frac{1,500,000}{3,751}$$

$$= 399.89$$

$$n = 400$$

ดังนั้นในการเก็บข้อมูลภาคสนามกับนักท่องเที่ยว จะใช้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 400

สำหรับการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) จะประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

1) คนขับเรือนำเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงการประกอบการเดินเรือและพฤติกรรมและทัศนคติของคนขับเรือ โดยในการเก็บข้อมูลคนขับเรือจะเป็นตัวแทนของเรือนำเที่ยว

2) ชาวบ้านริมคลอง/แม่น้ำที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย เพื่อให้ทราบถึงความเดือดร้อนและผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การเลือกกลุ่มตัวอย่างจะเลือกผู้อยู่อาศัย 1 คน เป็นตัวแทนของบ้านเรือนริมคลอง 1 หลัง

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เลือกแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วย

1) ผู้นำชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน เช่น กำนัน ครู ประธานสภาองค์กรชุมชน อดีตนายกเทศมนตรีผู้ริเริ่มตลาดน้ำอัมพวาและการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยอย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้น

2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสมุทรสงคราม สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาสำนักงานสมุทรสงคราม อุทยานธรรมชาติภูมิทัศน์จังหวัดสมุทรสงคราม และเทศบาลตำบลอัมพวา เป็นต้น

3) ผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว

ทั้งนี้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)
แบบสอบถาม	
- นักท่องเที่ยว	400
ประชุมกลุ่มย่อย	
- คนขับเรือนำเที่ยว	30
- ชาวบ้านบ้านเรือนริมคลอง	60
สัมภาษณ์เชิงลึก	
- ผู้ประกอบการเรือ	30

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)
- ผู้นำชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน	30
- ส่วนราชการ	10

3.2 เครื่องมือการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมหิ่งห้อย เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ความต้องการ และความยินดีจ่ายชดเชยให้กับผู้ได้รับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว

2) การจัดการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) เพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยในลักษณะเป็นกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในที่ประชุมสามารถแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองต่างๆ ระหว่างกัน โดยการศึกษาเลือกประชุมกลุ่มย่อยกับคนขับเรือนำเที่ยว และชาวบ้านริมคลอง/แม่น้ำที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเที่ยวชมหิ่งห้อย เช่น เสียงดัง เรือแล่นเร็วทำให้เกิดคลื่นกระทบตลิ่งพัง เป็นต้น ทั้งนี้ในประเด็นสำคัญประกอบด้วย พัฒนาการของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยใน อ.อัมพวา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชมหิ่งห้อย การให้บริการของผู้ประกอบการและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัญหา/ความเดือดร้อนจากกิจกรรมการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อยที่ต้องการให้แก้ไข และแนวทางในการแก้ปัญหาและการพัฒนาที่ยั่งยืน

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นการซักถามพูดคุยกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยการตั้งคำถามในประเด็นที่ต้องการทราบ อาทิ ความเป็นมาของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา ผลกระทบที่เกิดขึ้น ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น เมื่อได้มุมมองครบทุกด้านแล้วจะนำไปสู่การวิเคราะห์และนำเสนอในเชิงนโยบายต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดูหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ได้รวบรวมข้อมูลจาก 2 ส่วน ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ

สำหรับข้อมูลปฐมภูมิเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพการณ์ทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดูหิ่งห้อย ใน อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม รวมทั้งผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ ได้แก่

1. นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมบริเวณตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งมีท่าเรือบริการเยี่ยมชมหิ่งห้อย และเป็นผู้ที่เคยใช้บริการเยี่ยมชมหิ่งห้อยมาแล้ว
2. ชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน และชาวบ้านที่มีบ้านเรือนตั้งอยู่บริเวณริมคลองที่มีการเยี่ยมชมหิ่งห้อยบริเวณ คลองอัมพวา-คลองผีหลอก-คลองวัดจุฬามณี-แม่น้ำแม่กลอง ที่มีเส้นทางเป็นวงรอบ มีท่าขึ้นลงเรือที่ตลาดน้ำอัมพวา (ดูรายละเอียดในบทที่ 4)
3. ผู้ประกอบการเรือ/คนขับเรือ ได้แก่ผู้ประกอบการที่มีเรือนำเยี่ยมชมหิ่งห้อยและมีท่าเรือในบริเวณตลาดน้ำอัมพวา และคนขับเรือนำเที่ยวทั้งที่มีเรือส่วนตัวและรับจ้างขับเรือ
4. หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ทั้งนี้เหตุผลที่เลือกพื้นที่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงในการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย ซึ่งเป็นทรัพยากรในพื้นที่ที่โดดเด่นและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ชอบการเยี่ยมชมธรรมชาติ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ต้องการให้อัมพวากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการสร้างเอกลักษณ์ของอัมพวาจากตลาดน้ำ เพื่อให้เป็นสถานที่ที่จับจ่ายสำหรับนักท่องเที่ยวและในขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางสำหรับชาวบ้านที่จะนำสินค้าของตนมาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ นอกจากนี้พื้นที่ดังกล่าวยังอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก การเดินทางสะดวก จึงทำให้ได้รับความนิยมอย่างสูงในระยะที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามในระยะหลังที่มีนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนขึ้น ได้เริ่มมีปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์และ

เสียประโยชน์จากการขยายตัวของการท่องเที่ยว และหิ่งห้อยเริ่มลดจำนวนลงเพราะถูกรบกวนจากผู้เยี่ยมชมจำนวนมาก จึงเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจศึกษาในประเด็นต่างๆ อาทิ ผลกระทบภายนอก (externality) ที่เกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา/ลดข้อขัดแย้ง รวมทั้งอนุรักษ์การท่องเที่ยวหิ่งห้อยให้ยั่งยืนอยู่กับอัมพวาต่อไป

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวิจัยและตอบโจทย์การวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นสำคัญ เช่น การสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้น การแก้ปัญหา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย และการชดเชยผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นต้น (ดูรายละเอียดในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก) นอกจากนี้คณะนักวิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำมาใช้งาน โดยการให้กลุ่มตัวอย่างบางส่วนทดลองตอบแบบสอบถามและแบบคำถามที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม แล้วนำมาปรับแก้ในประเด็นที่อาจสร้างความเข้าใจคลาดเคลื่อนกับผู้ตอบได้ ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเก็บข้อมูลนั้นคำถามในแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแบบใช้ตัวเลือก ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นนักวิจัยใช้การพูดคุยโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นหากมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนก็สามารถชี้แจงได้ในระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ข้อมูลทุติยภูมิ

การศึกษาวเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และบทความต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นมาและสภาพทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดูหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ในแง่มุมต่างๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้จากการค้นคว้างานศึกษาในระยะที่ผ่านมา

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งในส่วนของข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลภาคสนาม มาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ เช่น สภาพทั่วไปและปัญหาของการท่องเที่ยวชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ผลกระทบภายนอกจากการท่องเที่ยวในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะผลกระทบภายนอก ด้านลบ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นกับภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ นักท่องเที่ยว ชุมชน ผู้ประกอบการเรือ และภาครัฐ การให้ความสำคัญกับผลกระทบภายนอกด้านลบเนื่องจากผลกระทบภายนอกด้านลบที่เกิดขึ้น อาทิ มลพิษต่างๆ เป็นต้น ได้สร้างความเดือดร้อนและความสูญเสียแก่บุคคลที่สาม และนำมาซึ่งความขัดแย้งในสังคมระหว่างผู้ที่ได้รับประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ โดยนำข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นถึงความต้องการของแต่ละฝ่าย โดยเฉพาะผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากการท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกันและนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืน นอกจากนี้ในการศึกษานี้จะนำเสนอการชดเชยให้กับผู้ที่เดือดร้อน/ ได้รับผลกระทบภายนอกด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยเป็นการพิจารณาถึงความยินดีจ่ายของผู้ได้รับประโยชน์ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรณีของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชมหิ่งห้อย อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

